

Επιμορφωτικό πρόγραμμα Παιδαγωγική & διδασκαλία στην τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Καινοτόμες μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας

Η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου στην τριτοβάθμια
εκπαίδευση

Ιωσήφ Φραγκούλης
Καθηγητής Παιδαγωγικό Τμήμα
ΑΣΠΑΙΤΕ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδεια χρήσης

Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδεια χρήσης
Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0)

Οριοθέτηση της έννοιας αξιολόγηση

- Δεν υπάρχει ομοφωνία μεταξύ των θεωρητικών όσο αφορά την έννοια και το περιεχόμενο του όρου αξιολόγηση.
- Τούτο είναι φυσικό για κάθε νέο όρο, όταν μάλιστα αναφέρεται σε μια νέα επιστημονική περιοχή. Κατά τη θεώρηση του Sanders (1987), με την οποία τάσσονται και οι Webster & Stufflebeam (1978) «...αξιολόγηση είναι ο καθορισμός της αξίας κάποιου πράγματος, προσώπου ή κατάστασης...»

Οριοθέτηση της έννοιας αξιολόγηση

- Ο *Guba* (1969) αναφέρει τρεις κοινές κατευθύνσεις στο περιεχόμενο των ορισμών της αξιολόγησης που συναντώνται στη βιβλιογραφία: α) τη μέτρηση, β) τη συμφωνία μεταξύ σκοπών και πράξεων, γ) την επιστημονική κρίση.
- Ο *Suchman* (1967) αναφέρεται στη διάκριση μεταξύ των εννοιών *αξιολόγηση* και *αξιολογική έρευνα*.
- Η αξιολόγηση υποστηρίζει είναι η διαδικασία κρίσης της αξίας ενός προϊόντος, μιας διαδικασίας ή ενός προγράμματος, διαδικασία η οποία δεν προϋποθέτει υποχρεωτικά τη χρήση συστηματικών διαδικασιών ή τεκμηρίων αυτής της κρίσης.
- Η αξιολογική έρευνα προϋποθέτει τη χρήση των επιστημονικών μεθόδων και τεχνικών της έρευνας για το σκοπό της αξιολόγησης προσώπων , καταστάσεων ή διαδικασιών.

Οριοθέτηση της έννοιας αξιολόγηση

- Κατά τους *Stufflebeam et al (1971)*, αξιολόγηση είναι «...η διαδικασία της σχεδίασης της συλλογής και της παροχής πληροφοριών οι οποίες αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την επιλογή μεταξύ εναλλακτικών λύσεων...» ((Δημητρόπουλος, 1999).
- Σύμφωνα με τον *Galloway (1975)* «..αξιολόγηση είναι ένας πολύ ευρύς όρος, ο οποίος αναφέρεται στη συνεχή διαδικασία συλλογής πληροφοριών, κριτικής των πληροφοριών και λήψης αποφάσεων».

Εννοιολογικές Αποσαφηνίσεις

- Ο όρος *εκτίμηση* αναφέρεται στον υπολογισμό της αξίας ενός πράγματος ή μιας διαδικασίας και υποκαθιστά τον όρο μέτρηση, ο οποίος δεν αποδίδει πλήρως την ψυχοπνευματική διάσταση της διεργασίας την οποία περιγράφει. Ιδιαίτερη σημασία σε αυτή τη διαφοροποίηση έχει η ποιότητα του «μέτρου» το οποίο χρησιμοποιείται ως μονάδα αξιολόγησης. (Δημητρόπουλος, 1999: 25).
- Οι όροι *εξέταση* και *βαθμολόγηση* σχετίζονται με την αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την έκφραση των αποτελεσμάτων της με συγκεκριμένη αριθμητική τιμή (Δημητρόπουλος, 1999: ό.π).

Εννοιολογικές Αποσαφηνίσεις

■ Για τις ανάγκες της παρούσας εισήγησης θεωρούμε τον όρο αξιολόγηση ως ευρύτερο όλων των παρεμφερών (εκτίμηση, μέτρηση, βαθμολόγηση), δηλαδή ως τον όρο «ομπρέλα».

Πιο συγκεκριμένα με τον όρο αξιολόγηση εννοούμε: « τη διαδικασία που αποβλέπει να προσδιορίσει όσο πιο συστηματικά, έγκυρα, αξιόπιστα και αντικειμενικά την καταλληλότητα, τη λειτουργικότητα και το αποτέλεσμα μιας διδακτικής και παιδαγωγικής δραστηριότητας σε σχέση με τους στόχους της αλλά και με συγκεκριμένη μεθοδολογία» (Κωνσταντίνου,2004:15).

■ Για να είναι ολοκληρωμένη μια διαδικασία αξιολόγησης θα πρέπει να:

- α) προσδιοριστεί ο γενικός και ειδικός στόχος της,
- β) προσδιοριστούν τα αντικείμενα αξιολόγησης,
- γ) οριστεί το/α άτομο/α που θα αναλάβει/ουν την υλοποίησή της,
- δ) προσδιοριστούν οι συνθήκες κάτω από τις οποίες θα λάβει χώρα η αξιολόγηση,
- ε) προσδιοριστούν τα εργαλεία που θα χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή της.

Διακρίσεις της Αξιολόγησης

Οι Worthen & Sanders (1987) διακρίνουν την αξιολόγηση σε *ανεπίσημη* και *επίσημη*.

- *Ανεπίσημη* είναι η αξιολόγηση που γίνεται από τον καθένα καθημερινά για διάφορους λόγους και με διάφορες ευκαιρίες. Οι ευκαιρίες σχετίζονται με τις καθημερινές ανάγκες και δραστηριότητες του ατόμου, ενώ οι αξιολογήσεις αυτές είναι κατά κανόνα μη σκόπιμες και υποκειμενικές.
- Η *επίσημη* αξιολόγηση είναι σκόπιμη, συνειδητή και πραγματοποιείται από άτομα που έχουν ειδικευθεί στην πραγματοποίησή της. Διεξάγεται με οργανωμένο και συστηματικό τρόπο με χρήση συγκεκριμένων εργαλείων και τεχνικών πχ. ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, εσχάρες παρατήρησης (Δημητρόπουλος, 1999).

Αναγκαιότητα της αξιολόγησης

- Η ανάγκη για εφαρμογή διαδικασιών αξιολόγησης στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανάγεται σε τρία διαφορετικά επίπεδα:
- στο οικονομικό,
- στο ψυχοπαιδαγωγικό και
- στο πρακτικό (Δημητρόπουλος, 1999:33).

Είδη αξιολόγησης ανάλογα με τη μορφή της 1/3

Περιγραφική Αξιολόγηση

Στο πλαίσιο αυτής της μορφής αξιολόγησης ο/η φοιτητής/τρια αντιμετωπίζεται σφαιρικά. Περιγράφεται όχι μόνο στην επίδοση και στην απόδοση των μαθημάτων του, αλλά και στο χαρακτήρα του, στην προσωπικότητά του, στις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει, στις δραστηριότητες που εκτελεί και γενικότερα σε όλες τις εκφάνσεις της προσωπικότητά του.

Είδη αξιολόγησης ανάλογα με τη μορφή της 2/3

Αξιολόγηση με πάγιους χαρακτηρισμούς

- Η αξιολόγηση αυτή είναι σύμφωνη με τη φυσική αξιολόγηση, την αξιολόγηση δηλαδή που γίνεται κάθε μέρα στη ζωή μας, στις σχέσεις μας με τους άλλους.
- Είναι συγκεκριμένη και περιεκτική. Αδυναμία αυτού του είδους αξιολόγησης είναι πως μέσα σε λίγες λέξεις εμπεριέχονται πολλά και συνήθως διαφορετικά νοήματα. Έτσι οι μονολεκτικοί χαρακτηρισμοί έχουν τον κίνδυνο της ασάφειας και της παρερμηνείας.
- Πχ το επίθετο «καλός» ερμηνεύεται διαφορετικά από κάθε φοιτητή ή εκπαιδευτικό.

Είδη αξιολόγησης ανάλογα με τη μορφή της 3/3

Αξιολόγηση με χρήση αριθμητικής κλίμακας

- Πρόκειται για τη μορφή αξιολόγησης κατά την οποία ο φοιτητής αξιολογείται με χρήση συγκεκριμένης κλίμακας, συνήθως δεκάβαθμης, ή και εκατοντάβαθμης.
- Σε αυτή τη μορφή αξιολόγησης το αποτέλεσμα μιας αξιολόγησης εκφράζεται με τη χρήση ενός και μόνο αριθμού ο οποίος χρησιμοποιείται ως δείκτης της επίδοσης ενός φοιτητή σε σχέση με κάποιο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Μορφές Αξιολόγησης

- Αρχική ή Διαγνωστική
- Ενδιάμεση ή Διαμορφωτική
- Τελική ή Απολογιστική
- Εσωτερική – Εξωτερική Αξιολόγηση

Μοντέλα Αξιολόγησης

Η επιλογή μοντέλου αξιολόγησης εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τις παρακάτω παραμέτρους:

- Το σκοπό και τους στόχους της αξιολόγησης
- Τα χαρακτηριστικά του αξιολογούμενου προγράμματος σπουδών ή μαθήματος (τύπος προγράμματος, χαρακτηριστικά εκπαιδευόμενων)
- Το θεσμικό πλαίσιο και τις προδιαγραφές που ισχύουν για την εφαρμογή της διαδικασίας αξιολόγησης

Ανταποδοτικής Αξιολόγησης (Stake)

1/2

- **Υπάρχουσα κατάσταση:** Στο επίπεδο αυτό αναφερόμαστε στην κατάσταση που επικρατεί κατά την έναρξη της εκπαιδευτικής παρέμβασης. Για τον προσδιορισμό αυτής της κατάστασης αναλύουμε τα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων (γνώσεις, δεξιότητες, προσδοκίες, στάσεις) των εκπαιδευτών, καθώς επίσης και των άμεσα ή έμμεσα εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- **Παρέμβαση:** Σε αυτό το επίπεδο περιγράφεται η εκπαιδευτική παρέμβαση δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- **Αποτελέσματα:** Σε αυτό το επίπεδο περιγράφουμε τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την εφαρμογή του προγράμματος σπουδών ή του μαθήματος και κυρίως τα αποτελέσματα που αφορούν τους εκπαιδευόμενους (γνώσεις που απέκτησαν, δεξιότητες που ανέπτυξαν και στάσεις που υιοθέτησαν).

Ανταποδοτικής Αξιολόγησης (Stake)

2/2

Σχεδιάζοντας και διεξάγοντας την αξιολόγηση ενός εκπαιδευτικού προγράμματος ή μιας εκπαιδευτικής συνάντησης με βάση το μοντέλο της ανταποδοτικής αξιολόγησης, ο αξιολογητής:

- ❏ Επιδιώκει τη μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή όλων των συντελεστών του προγράμματος ή του μαθήματος, παρέχοντάς τους ενημέρωση κατά τη διάρκεια της υλοποίησης.
- ❏ Ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες στη διατύπωση κρίσεων με στόχο τη βελτίωση του προγράμματος και της μαθησιακής διαδικασίας
- ❏ Αναλύει τις σχέσεις: **υπάρχουσα κατάσταση** → **παρέμβαση** → **αποτελέσματα** επιδιώκοντας να προσδιορίσει τα κρίσιμα για την εξέλιξη του προγράμματος ή του μαθήματος σημεία.
- ❏ Διατυπώνει τελικές κρίσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά κριτήρια που θέτουν οι συντελεστές του προγράμματος (Καραλής, 1999:138).

Τεσσάρων Επιπέδων 1/3

- Το μοντέλο των τεσσάρων επιπέδων προτάθηκε το 1959 από τον *Donald Kirkpatrick* και αφορούσε την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή διδακτικών ενοτήτων.
- Τα τέσσερα επίπεδα που προτείνει ο Kirkpatrick για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων ή διδακτικών ενοτήτων είναι τα ακόλουθα:
 - 1) το επίπεδο της ανταπόκρισης,
 - 2) το επίπεδο της μάθησης,
 - 3) το επίπεδο της συμπεριφοράς, και
 - 4) το επίπεδο των αποτελεσμάτων.

Τεσσάρων Επιπέδων 2/3

- Το **επίπεδο ανταπόκρισης** αφορά την ανταπόκριση των εκπαιδευόμενων σε σχέση με το περιεχόμενό, τους στόχους του και την τοποθέτησή τους απέναντι στις επιμέρους λειτουργίες του μαθήματος. Η θετική στάση των συμμετεχόντων δε σημαίνει κατ' ανάγκη πως οι στόχοι του μαθήματος έχουν επιτευχθεί.
- Το **επίπεδο της μάθησης** ορίζεται ως ο βαθμός στο οποίο οι εκπαιδευόμενοι αλλάζουν στάσεις, αυξάνουν τις γνώσεις τους και βελτιώνουν- αναπτύσσουν τις δεξιότητές τους λόγω της συμμετοχής τους στο μάθημα. Για την αξιολόγηση της μάθησης είναι απαραίτητος ο προσδιορισμός στόχων για κάθε αξιολογούμενη διδακτική ενότητα (Καραλής, 1999:140).

Τεσσάρων Επιπέδων 3/3

- Το **επίπεδο της συμπεριφοράς** αφορά την αλλαγή της συμπεριφοράς των εκπαιδευόμενων λόγω της συμμετοχής τους στο μάθημα. Οι αλλαγές της συμπεριφοράς των εκπαιδευόμενων αποκτούν μεγαλύτερη σημασία, αν στα δύο προηγούμενα επίπεδα τα αποτελέσματα της αξιολόγησης ήταν αρνητικά για το μάθημα.
- Το **επίπεδο των αποτελεσμάτων** αποτιμάται με βάση δείκτες που αναφέρονται στη συνεισφορά των εκπαιδευόμενων στους στόχους του μαθήματος και αφορούν την ποιότητα υλοποίησής του, καθώς επίσης και την επίτευξη των στόχων του. Η διαδικασία εκτίμησης των αποτελεσμάτων λαμβάνει χώρα μετά το τέλος του μαθήματος και αποφαινεται για την αποτελεσματικότητα του συγκεκριμένου μαθήματος.

Το μοντέλο CIPP 1/5

- Το μοντέλο CIPP προτάθηκε για πρώτη φορά το 19766 από τον Daniel Stufflebeam και αποτέλεσε την πρώτη ολοκληρωμένη πρόταση για την αξιολόγηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Με τις διάφορες επιμέρους βελτιώσεις και αναθεωρήσεις το μοντέλο αυτό έχει χρησιμοποιηθεί τα τελευταία χρόνια από πολλούς εκπαιδευτικούς οργανισμούς και έχει αποτελέσει αντικείμενο διαλόγου και προβληματισμού στο χώρο αξιολόγησης προγραμμάτων.
- Το ακρωνύμιο CIPP προκύπτει από τις λέξεις Context (πλαίσιο) Input (είσοδος) Process (διαδικασία) Product (αποτέλεσμα) και αναφέρεται στις τέσσερις διακριτές φάσεις του μοντέλου, τις οποίες περιγράφουμε στη συνέχεια.

Το μοντέλο CIPP 2/5

- Η φάση **αξιολόγησης πλαισίου** αφορά την καταγραφή των ισχυρών και ασθενών σημείων μιας διδακτικής ενότητας και τον προσδιορισμό των ενεργειών που πρέπει να γίνουν στην κατεύθυνση βελτίωσής της.
- Η διερεύνηση των αναγκών του πληθυσμού- στόχου, ο εντοπισμός των πιθανών αλληλεπιδράσεων του με το ευρύτερο περιβάλλον, αλλά και η διάγνωση δυσκολιών και προβλημάτων που πιθανόν προκύψουν, αποτελούν βασικούς στόχους της αξιολόγησης πλαισίου.
- Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η διερεύνηση της ανταπόκρισης των στόχων του μαθήματος στις ανάγκες και στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εκπαιδευόμενων (Καραλής, 1999:141).

Το μοντέλο CIPP 3/5

- Η **αξιολόγηση εισόδου** στοχεύει στη διαμόρφωση της στρατηγικής που θα ακολουθηθεί κατά τη διάρκεια υλοποίησης της διδακτικής ενότητας. Οι επιμέρους ενέργειες της φάσης αυτής περιλαμβάνουν αξιολόγηση των διαφορετικών στρατηγικών, δημιουργική αξιοποίηση παρόμοιων επιτυχημένων εκπαιδευτικών πρακτικών, διάγνωση των περιορισμών που τίθενται με βάση τα αποτελέσματα της προηγούμενης φάσης.
- Στόχος αυτής της φάσης είναι η επιλογή της καταλληλότερης στρατηγικής σε σχέση τόσο με τις ανάγκες, τα ενδιαφέροντα και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ομάδας των εκπαιδευόμενων, όσο και σε σχέση με τους περιορισμούς που θέτει το ευρύτερο οργανωτικό και κοινωνικό πλαίσιο (Καραλής, 1999:ό.π).

Το μοντέλο CIPP 4/5

- Η **αξιολόγηση διαδικασίας** αφορά την παρακολούθηση, την αποτίμηση και τη συνεχή εποπτεία της υλοποίησης των στόχων και της στρατηγικής υλοποίησης της διδακτικής ενότητας.
- Στόχος της διαδικασίας αξιολόγησης είναι η ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων στη μαθησιακή διαδικασία σε σχέση με:
α) το βαθμό επίτευξης των στόχων της διδακτικής ενότητας καθώς επίσης και σε σχέση με την β) αποτελεσματική χρήση των διαθέσιμων πόρων.
- Η καταγραφή και διαπίστωση των προβλημάτων που δεν είχαν προβλεφθεί κατά την προηγούμενη φάση, η ανάδειξη αδυναμιών που έχουν ως συνέπεια την ανεπαρκή ολοκλήρωση επιμέρους ενεργειών, αποτελούν βασικά στοιχεία της αξιολόγησης διαδικασίας.

Το μοντέλο CIPP 5/5

- Η **αξιολόγηση αποτελέσματος** στοχεύει στην εκτίμηση των αποτελεσμάτων της διδακτικής ενότητας και περιλαμβάνει την καταγραφή και ανάλυση των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων που παρατηρήθηκαν κατά την διαδικασία υλοποίησης της.
- Οι αποφάσεις που σχετίζονται με τη συνέχιση, τη βελτίωση, την παράταση ή τη διακοπή ενός μαθήματος ή μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης αποτελούν την κατάληξη της αξιολόγησης αποτελέσματος.

Αντικείμενα αξιολόγησης 1/3

■ Έμψυχοι παράγοντες

- Οι κυριότεροι έμψυχοι παράγοντες που αξιολογούνται σε ένα σε μια διδακτική ενότητα είναι οι **εκπαιδευτές** και οι **εκπαιδευόμενοι**.
- Οι **εκπαιδευτές** αξιολογούνται ως προς: α) τις γνώσεις τους, β) τις σχέσεις που ανέπτυξαν με τους εκπαιδευόμενούς τους, γ) το μαθησιακό κλίμα που δημιούργησαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του μαθήματος.
- Οι **εκπαιδευόμενοι** αξιολογούνται σε σχέση με: α) τις γνώσεις που απέκτησαν, τις δεξιότητες που καλλιέργησαν και τις στάσεις που υιοθέτησαν από τη συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο μαθησιακό αντικείμενο, β) την αξιοποίηση σύγχρονων αρχών μάθησης κατά τη διάρκεια υλοποίησης του μαθήματος, γ) το κλίμα επικοινωνίας και τις σχέσεις που διαμόρφωσαν με τους συνεκπαιδευόμενούς τους κατά τη διάρκεια υλοποίησης του μαθήματος.

Αντικείμενα αξιολόγησης 2/2

Οι κυριότεροι **μη έμψυχοι παράγοντες** που αξιολογούνται σε μια διδακτική ενότητα είναι:

- α) ο σχεδιασμός της ενότητας,
- β) οι τεχνικές και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για την υλοποίησή της αξιολόγησης.

Αντικείμενα αξιολόγησης 3/3

Μαθησιακά αποτελέσματα

Η αποτελεσματικότητα μιας διδακτικής ενότητας αξιολογείται σε συνάρτηση με:

- α) την ανταπόκριση των εκπαιδευόμενων στο περιεχόμενο της μαθησιακής διαδικασίας,
- β) τις γνώσεις, δεξιότητες που υιοθέτησαν οι συμμετέχοντες μέσα από τη συμμετοχή τους σε αυτή,
- γ) τη συμπεριφορά που υιοθέτησαν από τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία

Τεχνικές Αξιολόγησης

- Ερωτηματολόγια
- Διαγνωστικά τεστ- εκπαιδευτικές δραστηριότητες
- Παρατήρηση
- Βιντεοσκόπηση εκπαιδευτικής συνάντησης
- Συνέντευξη από τους εκπαιδευόμενους
- Συνέντευξη από τους εκπαιδευτές

Δείκτες Ποιότητας - Έννοια Ποιότητας 1/2

Η έννοια της ποιότητας είναι μια έννοια πολυεδρική και το νόημά της είναι ανοικτό σε ερμηνείες και χρήσεις ανάλογα με το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πλαίσιο (Jarvis, 2004).

Έννοια Ποιότητας 2/2

- Ο Διεθνής Οργανισμός Προτυποποίησης (International Standards Organization, ISO 8402, 1985) ορίζει την *ποιότητα* ως το σύνολο των γνωρισμάτων και των χαρακτηριστικών του προϊόντος ή της υπηρεσίας που έχουν σχέση με τη δυνατότητα ικανοποίησης και κάλυψης καθορισμένων αναγκών.

Ορισμός Δεικτών Ποιότητας

Οι **δείκτες ποιότητας** αποτελούν μια απλή ή σύνθετη, συνήθως, ποσοτική έκφραση που συσχετίζουν τα διάφορα στοιχεία ή παραμέτρους διάρθρωσης της εκπαίδευσης και των διαδικασιών της και είναι χρήσιμοι στη λήψη αποφάσεων που στοχεύουν στη βελτίωσή της (Savelson et al., 1987).

Τι προσφέρουν οι Δείκτες Ποιότητας 1/2

- Προσφέρουν ακριβή δεδομένα για την υλοποίηση των στόχων της διδακτικής παρέμβασης,
- παρέχουν αναγκαίες πληροφορίες προκειμένου η διδασκαλία να γίνει περισσότερο λειτουργική και αποτελεσματική στα σημεία που απαιτείται.

Τι προσφέρουν οι Δείκτες Ποιότητας

2/2

- Η χρήση των δεικτών διευκολύνει στην τυποποίηση της έκθεσης των αποτελεσμάτων
- διευκολύνουν τις συγκρίσεις, όπου αυτές είναι απαραίτητες (Van den Berghe, 1997).
- Η διαδικασία προσδιορισμού δεικτών ποιότητας ενισχύει τον αναστοχασμό και τη συζήτηση για τα επιθυμητά αποτελέσματα ανάμεσα στους συντελεστές μιας εκπαιδευτικής παρέμβασης.

Διαχείριση Ολικής Ποιότητας

Με τον όρο *διαχείριση ολικής ποιότητας* αναφερόμαστε στον τρόπο διοίκησης ενός έργου ή προγράμματος εκπαίδευσης που εστιάζεται στην ποιότητα, βασίζεται στη συμμετοχή όλων των μελών του και στοχεύει στη μακροπρόθεσμη επιτυχία, μέσω της ικανοποίησης των εμπλεκόμενων σε αυτό και στην παροχή οφελών σε όλα τα μέλη του έργου ή του προγράμματος και ιδιαίτερα στην κοινωνία.

Παράγοντες που συμβάλλουν στη διασφάλιση Ποιότητας

- το έμπυχο υλικό,
- οι εκπαιδευτικές τεχνικές και μέσα,
- το περιεχόμενο του προγράμματος
- το περιεχόμενο των εκπαιδευτικών διαδικασιών και
- οι εκροές– αποτελέσματα

Λειτουργικές Κατηγορίες Δεικτών Ποιότητας 1/2

Δείκτες Ποιότητας σχετικά με:

- την προετοιμασία και τη σχεδίαση του μαθήματος,
- το περιεχόμενο του μαθήματος,
- τη διεξαγωγή του μαθήματος,
- τις εκπαιδευτικές μεθόδους, τεχνικές και τα εποπτικά μέσα υλοποίησής του,

Λειτουργικές Κατηγορίες Δεικτών Ποιότητας 2/2

- το εκπαιδευτικό υλικό στήριξης του μαθήματος,
- την επικοινωνία του εκπαιδευτή με τους εκπαιδευόμενους,
- την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων του μαθήματος,
- την αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης της εκπαιδευτικής παρέμβασης.

ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ:/...../2023

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ:.....

ΣΧΟΛΗ..... ΤΜΗΜΑ.....

ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ.....

ΕΞΑΜΗΝΟ.....

ΜΑΘΗΜΑ:.....

ΕΝΟΤΗΤΑ:.....

ΑΞΙΟΝΕΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ
Εισαγωγή	<ul style="list-style-type: none">• Παρουσίαση των στόχων• Κατάλληλες εισαγωγικές παρατηρήσεις• Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος
Περιεχόμενο κατάλληλο	<ul style="list-style-type: none">• Εναρμονισμένο με το επίπεδο των φοιτητών/τριών• Κατάλληλη ροή και τεκμηρίωση επιχειρημάτων• Κατάλληλη σχέση ύλης-χρόνου
Χρήση προφορικού λόγου	<ul style="list-style-type: none">• Ευκρίνεια, σαφήνεια, διευκρινήσεις, ανάλυση εννοιών• Άνεση, λίγοι δισταγμοί, καλός ρυθμός• Να ακούγεται καθαρά• Μη εξάρτηση από σημειώσεις
Χρήση γλώσσας του σώματος	<ul style="list-style-type: none">• Όχι τυπικότητα, αλλά φυσικότητα• Κατάλληλη εμφάνιση και στάση του σώματος• Επαφή με το βλέμμα• Καλή χρήση του χώρου
Εκπαιδευτικές τεχνικές	<ul style="list-style-type: none">• Κατά το δυνατόν συμμετοχικές, σε σχέση με το αντικείμενο διδασκαλίας• Πλουραλισμός εκπαιδευτικών τεχνικών• Κατάλληλη υλοποίηση κάθε εκπαιδευτικής τεχνικής• Κατάλληλη επιλογή και διασύνδεση των τεχνικών
Σχέση με τους φοιτητές/τριες	<ul style="list-style-type: none">• Οικειότητα, προσήνεια, ειλικρίνεια• Ενθάρρυνση για συμμετοχή• Ισότιμες σχέσεις επικοινωνίας
Χρήση εποπτικών μέσων	<ul style="list-style-type: none">• Καλή προετοιμασία/ κατασκευή/• Ορατά από το σύνολο των μαθητών της τάξης• Καταλληλότητά τους σε σχέση με το αντικείμενο διδασκαλίας
Ανακεφαλαίωση-Επίλογος	<ul style="list-style-type: none">• Υπενθύμιση των στόχων και των βασικών σημείων της διδασκαλίας• Διατύπωση συμπερασμάτων• Διασύνδεση με επόμενη διδακτική ενότητα

Δείκτες ποιότητας για την προετοιμασία και τη σχεδίαση του μαθήματος 1/2

- Τη μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης σε σχέση με το προς διερεύνηση θέμα μελέτης
- Την διερεύνηση των επιμορφωτικών αναγκών των φοιτητών μέσω ερωτηματολογίων, συνεντεύξεων, συζητήσεων
- Την επιλογή του αντικειμένου μελέτης σύμφωνα με τις επιμορφωτικές ανάγκες και τα χαρακτηριστικά της ομάδας των φοιτητών
- Την αποσαφήνιση των σκοπών και στόχων (σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων – συμπεριφορών) του μαθήματος

Δείκτες ποιότητας για την προετοιμασία και τη σχεδίαση του μαθήματος 2/2

- Την προσαρμογή των στόχων στις ανάγκες, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τα ενδιαφέροντα των φοιτητών
- Την Επιλογή κατάλληλων Εκπαιδευτικών Μεθόδων – Τεχνικών για την υλοποίηση του μαθήματος
- Την Επιλογή του κατάλληλου Εποπτικού υλικού

Δείκτες ποιότητας για το περιεχόμενο του μαθήματος προτείνουμε 1/2

- Την εναρμόνιση του περιεχομένου του με τις εκπαιδευτικές ανάγκες, τα ενδιαφέροντα, τα χαρακτηριστικά και τις εμπειρίες των φοιτητών
- Την εναρμόνιση του περιεχομένου του σύμφωνα με το κοινωνικο-οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των μαθητών,
- το διαθέσιμο χρόνο τους

Δείκτες ποιότητας για το περιεχόμενο του μαθήματος προτείνουμε 2/2

- το ρυθμό με τον οποίο μπορούν να συμμετέχουν στο μάθημα
- Την εναρμόνιση του περιεχομένου του στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τη φυσιογνωμία του μαθήματος
- Την αξιοποίηση διεπιστημονικών προεκτάσεων στη μελέτη των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων

Δείκτες ποιότητας για τη διεξαγωγή του μαθήματος 1/4

- Την ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των φοιτητών με αξιοποίηση βιωματικών συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών
- Τη διαμόρφωση Παιδαγωγικού Συμβολαίου με τους φοιτητές
- Τον καθορισμό των στόχων του μαθήματος και τη διασύνδεση τους με προϋπάρχουσες γνώσεις και εμπειρίες της εκπαιδευτικής ομάδας

Δείκτες ποιότητας για τη διεξαγωγή του μαθήματος 2/4

- Τη δημιουργία ομάδων εργασίας από τους φοιτητές
- Τη συμμετοχή των εκπαιδευόμενων στις ομάδες εργασίας, ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες ,επιθυμίες, κλίσεις, ενδιαφέροντα τους
- Τον καθορισμό των αντικειμένων εργασίας των μελών των ομάδων

Δείκτες ποιότητας για τη διεξαγωγή του μαθήματος 3/4

- Το βαθμό μελέτης και ανάλυσης αντικειμένων του προγράμματος σε σχέση με το επίπεδο των φοιτητών, τις ανάγκες τους και το διαθέσιμο χρόνο τους
- Τον κατάλληλο χειρισμό του χρόνου (ενέργειες αναγκαίες, χρήσιμες, σχετικές)

Δείκτες ποιότητας για τη διεξαγωγή του μαθήματος 4/4

- Τη προσαρμογή της ροής του μαθήματος στο ρυθμό των μελών των ομάδων εργασίας
- Την αξιοποίηση βιβλίων – εντύπων, διαδικτυακών και άλλων πηγών για την πραγματοποίηση του μαθήματος
- Την άμεση και πρακτική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του μαθήματος στην καθημερινή ζωή

Ως Δείκτες ποιότητας για τις εκπαιδευτικές μεθόδους, τεχνικές και τα εποπτικά μέσα υλοποίησής του μαθήματος προτείνουμε: 1/2

- Την Αξιοποίηση συμμετοχικών εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών
- Τη χρήση ενεργητικών βιωματικών συμμετοχικών τεχνικών προσαρμοσμένων στα χαρακτηριστικά των φοιτητών και στην ιδιαίτερη φυσιογνωμία του μαθήματος
- Τη διασύνδεση των εκπαιδευτικών μέσων με τις χρησιμοποιούμενες εκπαιδευτικές τεχνικές

Ως Δείκτες ποιότητας για τις εκπαιδευτικές μεθόδους, τεχνικές και τα εποπτικά μέσα υλοποίησής του μαθήματος προτείνουμε: 2/2

- Την επιλογή και χρήση καταλλήλων με τις χρησιμοποιούμενες εκπαιδευτικές τεχνικές και τη μορφή του μαθήματος εποπτικών μέσων διδασκαλίας
- Το σωστό χειρισμό των εποπτικών μέσων διδασκαλίας

Ως Δείκτες ποιότητας για το εκπαιδευτικό υλικό στήριξης του μαθήματος 1/2

- Την καταλληλότητά του σε σχέση με τα χαρακτηριστικά των μελών της ομάδας και την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του μαθήματος
- Την επάρκειά του
- Τη λειτουργικότητά του σε σχέση με το σκοπό και τους στόχους του μαθήματος
- Την προσέλκυση της προσοχής και του ενδιαφέροντος των μαθητών

Ως Δείκτες ποιότητας για το εκπαιδευτικό υλικό στήριξης του μαθήματος 2/2

- Τη φιλικότητά του με τους φοιτητές
- Τη σαφήνεια του περιεχομένου του
- Την ποικιλία του (έντυπο, ηλεκτρονικό, πολυμεσικό)
- Την ομαλή χρονική ενσωμάτωσή του στο μάθημα
- Την ομαλή διασύνδεσή του με το περιεχόμενο του μαθήματος

Ως Δείκτες ποιότητας για την επικοινωνία του εκπαιδευτικού με τους μαθητές 1/2

- Την ειλικρινή, φυσική και όχι τυπική, φιλική, υποστηρικτική, ενθαρρυντική επικοινωνία
- Τη σωστή χρήση της « γλώσσας του σώματος»
- Τη σωστή χρήση του χώρου

Ως Δείκτες ποιότητας για την επικοινωνία του εκπαιδευτικού με τους φοιτητές 2/2

- Την επαφή μέσω του βλέμματος με τις ομάδες των φοιτητών
- Τη διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης με τους φοιτητές
- Την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών, επιθυμιών των φοιτητών κατά τη διάρκεια υλοποίησής του μαθήματος

Ως Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων του μαθήματος 1/2

- Την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών σε όλες τις φάσεις υλοποίησής του
- Την ανάπτυξη πρωτοβουλιών, εκτέλεση ασκήσεων, συμμετοχή σε διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων από τα μέλη της ομάδας

Ως Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών διαδικασιών και των μαθησιακών αποτελεσμάτων του μαθήματος 2/2

- Την απόκτηση γνώσεων, καλλιέργεια δεξιοτήτων, υιοθέτηση θετικών στάσεων και συμπεριφορών των εκπαιδευόμενων σε σχέση με το περιεχόμενο του μαθήματος
- Τη δυνατότητα εφαρμογής και αξιοποίησης των αποκτηθέντων γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και συμπεριφορών σε ανάλογες περιπτώσεις

Ως Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης του μαθήματος 1/2

- Την ενεργητική συμμετοχή στο σχολιασμό του παραγόμενου έργου από τις ομάδες εργασίας
- Την αυτό-αξιολόγηση του τρόπου λειτουργίας των μελών των ομάδων εργασίας
- Τον κριτικό αναστοχασμό των μελών των ομάδων

Ως Δείκτες ποιότητας για την αξιολόγηση της διαδικασίας αξιολόγησης του μαθήματος 2/2

- Τον εντοπισμό και την αναγνώριση λαθών
- Τον εντοπισμό και αναθεώρηση μη αποτελεσματικών μεθόδων και διαδικασιών υλοποίησης του μαθήματος
- Την αναγνώριση των δυνατών –και των αδύνατων σημείων της λειτουργίας των ομάδων εργασίας σε σχέση με την αξιολόγηση του μαθήματος

Σας ευχαριστώ πολύ

